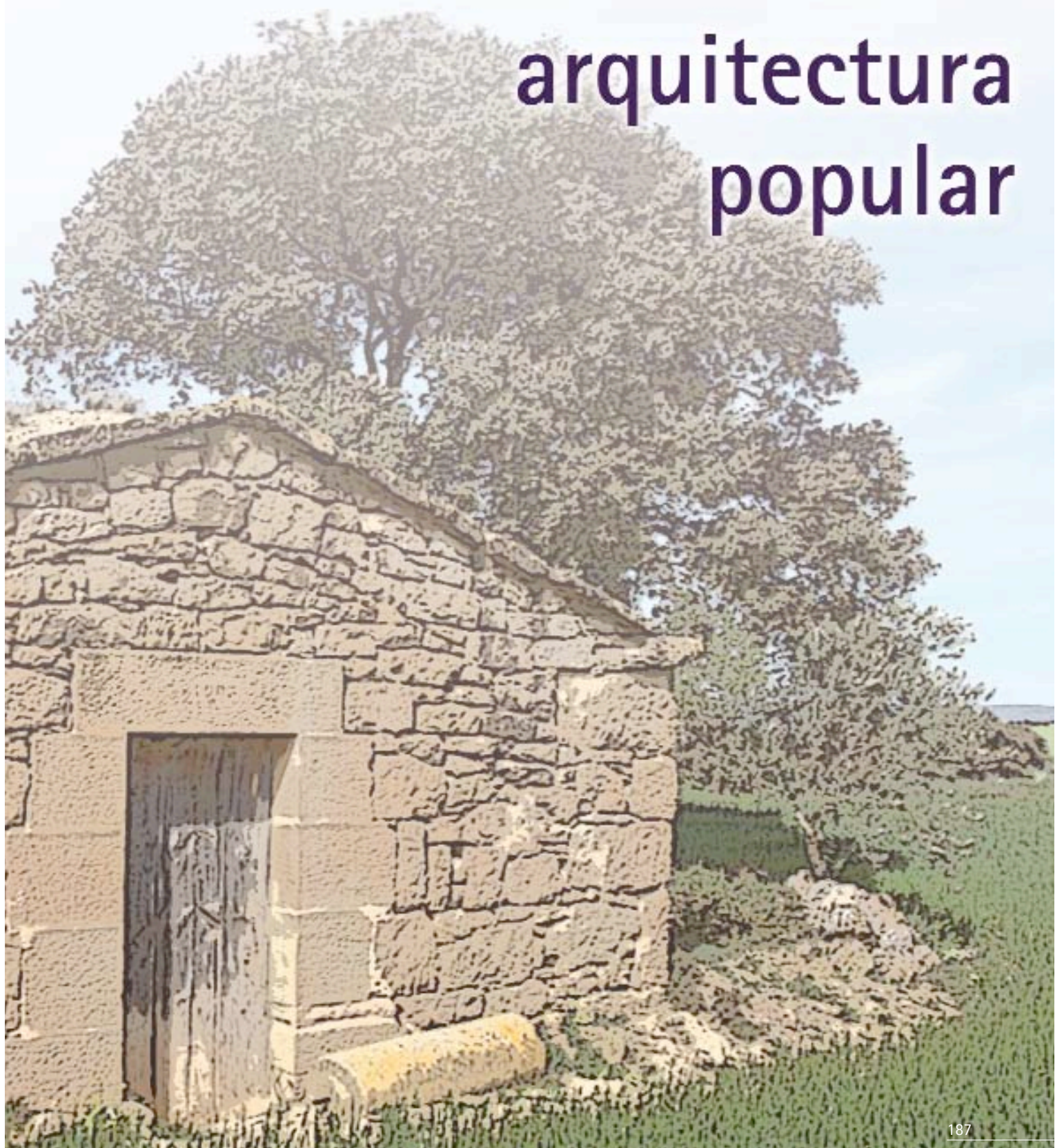

arquitectura popular

Patrimoni de Guissona

PLÀNOL DE LOCALITZACIÓ

ARQUEOLOGIA

1. Parets de marge de Guissona
2. Parets de marge de Guarda-si-venes
3. Cabanes de Guissona
4. Cabana del "Kremlin"
5. Aixoplucs, cabanes i marges a Guissona
6. Cabana de l'Era de Guarda-si-venes
7. Bassa d'en Grau

PARETS DE MARGE DE GUISSONA

Nucli: Guissona
Distància des de Cervera: 16-17 Km
Accés: Carretera i camí sense asfaltar
Indret: Rodalia de Guissona

Tipologia: Pareds de marge
Època: Segle XIX - primers segle XX
Estil: Popular
Estat de conservació: Regular
Interès: Alt

UTILITZACIÓ

Original: Agrícola/Pareds de marge
Actual: Agrícola/Paret de marge i elements d'un interès arquitectònic

DESCRIPCIÓ TIPOLÒGICA

Paret de marge del camí dels Romans, en el seu tram nord

Recurrent el terme de Guissona trobem força pareds de marge fetes amb pedres de la terra, especialment amb pedra sorrenca, sobre les quals acostumen aixecar-se fileres d'ametllers que donen una fesomia especial a la zona, típica per altra banda de gairebé tota la Segarra, però que a Guissona, al ser una zona plana i no amb tants turons com la resta de la comarca, agafa unes característiques especials.

Sortint de Guissona per qualsevol de les seves carreteres o camins i endinsant-nos en els camps de conreu, anem veient aquestes construccions característiques de l'arquitectura popular. Se'n documenten moltes en força mal estat, mig caigudes; les que encara es conserven relativament bé estan construïdes amb pedres de formes i mides molt irregulars, sovint les pedres més grans a sobre, per fixar i consolidar el mur a manera de coronació.

NOTÍCIES HISTÒRIQUES

Els marges són construccions de l'arquitectura popular que eren totalment necessàries dins el sistema d'agricultura tradicional ja que, com hem vist, tenien una funció molt clara. Estaven completament integrats al paisatge i formaven part d'ell, com els matei-

Marge amb ametllers que donen una fesomia típica als camps segarrencs

xos arbres o altres elements de la natura.

L'arribada dels tractors va suposar una revolució en la forma de treballar del pagès, donant-li unes possibilitats fins llavors desconegudes: millora de les seves condicions de treball, possibilitat de millorar el resultat de les seves collites, possibilitat de treballar una zona de conreu més àmplia, etc, però també ha comportat la necessitat d'eixamplar camins o aplanar les terres de conreu per poder treballar millor, amb la qual cosa s'ha fet malbé gran part d'aquesta herència de l'arquitectura popular feta pels nostres avantpassats. Moltes pareds també s'estan deixant fer malbé perquè, aparentment, ja no tenen cap utilitat i no sabem valorar la seva importància com a llegat d'unes formes arquitectòniques en total comunió amb el paisatge i la natura, mostra d'una forma de viure que sembla que s'està perdent.

Malgrat que el progrés en el món de la pagesia ha de continuar, això no hauria de comportar la desaparició d'aquest patrimoni. Entre particulars i institucions s'hauria de trobar la manera de no perdre aquests elements propis de la nostra cultura. Afortunadament, cada cop són més les persones que prenen consciència d'aquest fet i per tot el territori van sorgint entitats que es dediquen a la recuperació i/o estudi de l'arquitectura popular i concretament de la pedra seca (per internet es poden trobar diferents entitats i també trobades), com el Amics de l'Arquitectura Popular de la Segarra.

Paret de marge del camí dels Romans, en el seu tram sud

Per altra banda, com explica el geògraf i estudiós de la natura Martí Boada, les parets de pedra seca són parets de vida, ja que en el seu sí hi viuen/hibernen gran quantitat de vertebrats i d'artròpodes, diferents segons el lloc geogràfic on es localitzi; també és important la vegetació que creix en ella.

En aquests paret podem veure el segon tipus de marge que hem descrit

Parets de marge, cabanes, pous, basses, pletes i altres elements de l'arquitectura popular feta amb pedra seca configuren el paisatge d'aquest municipi i de la Segarra en general, donant-li unes característiques úniques en què, per exemple, parets i ametllers es confonen formant un tot.

NOTES COMPLEMENTÀRIES

Les parets de marge les construïen els pagesos perquè continguessin l'aigua de la pluja, filtrés, i no s'endugués la terra. A la Segarra es feien amb pedres que es treien de pedreres o dels mateixos camps de conreu, on són molt abundoses, de manera que es creava un entorn natural, amb unes construccions totalment integrades al paisatge i, a més, es netejava la terra. Les pedres es podien polir o no i s'unien sense cap mena de material (tècnica de la pedra seca), tant sols posant pedres petites entremig de les grans per falcar, formant una paret vertical de més o menys alçada, segons la seva finalitat, i desnivell que s'havia de salvar, en funció de la qual podia ser que estigués una mica inclinada formant talús. La inclinació es feia perquè l'aigua de la pluja quedés recollida, i la terra quedés amerada, sense fer mal. De manera esporàdica, la paret de marge podia incloure una petita cabana en un dels extrems.

Les parets de marge les feia el pagès en èpoques i estones que no havia de treballar la terra per bé que també hi havia margers professionals. Suposava una feina que podia durar mesos i anys. Primer s'havia de netejar el terreny de brossa: arbres, matolls, arrels, i a continuació s'anava aixecant el marge.

Josep Mora distingeix tres tipus de marges:

En primer lloc, el construït amb una base de grans carreus, una franja central amb pedres més petites i una filera superior novament de grans carreus que ajuda a millorar l'estabilitat.

En segon lloc, el que presenta una construcció feta amb carreus grans i irregulars, falcats amb pedres petites per donar estabilitat.

I finalment, el format per carreus ben escairats.

Al terme de Guissona en trobem dels tres tipus i

també d'altres construïts amb pedres no gaire grans o alternant grans i petites. De fet el pagès agafava el material que tenia més a mà per aixecar-lo. En un marge, una cabana, una bassa, un pou, etc, els coneixements i la sensibilitat del pagès també s'havien de casar amb els materials de què disposaven i que li oferia l'entorn.

BIBLIOGRAFIA

- BOADA, Martí, *Parets seques, parets vives*, dins el *Butlletí Bimestral de l'Observatori del Paisatge*, maig-juny 2011. Olot 2011.
- GARGANTÉ, Josep, *Els margers. Documents de la terra*, dins el *1r Curset d'Estudis sobre Arquitectura Popular Segarra-Urgell*. Lleida 2001, ps. 41-45.
- LOSCOS, Vicenç, *Marges i parets*, dins el *1r Curset d'Estudis sobre Arquitectura Popular Segarra-Urgell*. Lleida 2001, ps. 129-137.
- MARTÍN; Félix - SERRA, Ramon, *Les construccions de pedra seca a la comarca de les Garrigues*. Lleida 1991, ps. 42-56.
- MORA, Josep, *L'arquitectura popular*, dins *Els Plans de Sió. Aproximació a la geografia, la història, els costums i l'art*. Lleida 1990, p. 226.

PARETS DE MARGE DE GUARDA-SI-VENES

Nucli: Guarda-si-Venes
Distància des de Cervera: 18 Km
Accés: Carretera i camí sense asfaltar
Indret: Dins el terme del poble

Tipologia: Paret de marge
Època: Segle XIX - primers segle XX
Estil: Polpular
Estat de conservació: Bo
Interès: Alt

UTILITZACIÓ

Original: Agrícola/Parets de marge
Actual: Agrícola/Paret de marge i elements d'un interès arquitectònic

DESCRIPCIÓ TIPOLÒGICA

Tal com ja s'ha dit a la fitxa corresponent a les parets de marge de Guissona, aquests elements de l'arquitectura popular acostumen trobar-se dins els camps de conreu, vorejant camins, limitant o habilitants finques.

Dins el terme de Guarda-si-Venes en trobem de construïdes amb pedres de diferents mides i en diferent estat de conservació. Com a tota la Segarra, captiva la visió de rengleres d'aquestes parets amb ametllers al damunt, especialment quan els arbres floreixen.

Arribant al poble des de Guissona, trobem quatre fileres força ben conservades i homogènies, construïdes amb grans pedres rogenques de la terra, de diferent alçada segons l'ondulació del terreny.

Exemple de paret de marge ben conservada

Parets de marge davant de Mas Ramon, de bella factura i treball acurat

Parets de marge que ressegueixen el termenat de Guissona amb Torrefeta Florejacs, conegudes com les "Muralles del Condomines"

CONTEXT HISTÒRIC/NOTES COPLEMENTÀRIES

Consultar la fitxa de les parets de marge de Guissona.

BIBLIOGRAFIA

- BOADA, Martí, *Parets seques, parets vives*, dins el *Butlletí Bimestral de l'Observatori del Paisatge*, maig-juny 2011. Olot 2011.
- GARGANTÉ, Josep, *Els margers. Documents de la terra*, dins el *1r Curset d'Estudis sobre Arquitectura*

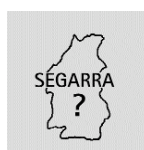
Popular Segarra-Urgell. Lleida 2001, ps. 41-45.

- LOSCOS, Vicenç, *Marges i parets*, dins el *1r Curset d'Estudis sobre Arquitectura Popular Segarra-Urgell*. Lleida 2001, ps. 129-137.

- MARTÍN; Félix - SERRA, Ramon, *Les construccions de pedra seca a la comarca de les Garrigues*. Lleida 1991, ps. 42-56.

- MORA, Josep, *L'arquitectura popular, dins Els Plans de Sió. Aproximació a la geografia, la història, els costums i l'art*. Lleida 1990, pg. 226.

CABANES DE GUISSONA

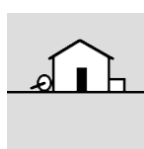

Nucli: Guissona

Distància des de Cervera: 15 a 20 Km

Accés: Camí sense asfaltar

Indret: Disperses per tot el terme

Tipologia: Cabana

Època: Segle XIX/Primer terç s. XX

Estil: Polpular

Estat de conservació: Regular

Interès: Mitjà

UTILITZACIÓ

Original: Agrícola/Cabana

Actual: En desús/Element d'interès arquitectònic

DESCRIPCIÓ TIPO LòGICA

Disperses per tot el terme de Guissona es localitzen diferents cabanes de volta, moltes de les quals, però, estan ja en un clar procés d'enrunament per la caiguda de la coberta.

A voltes és difícil saber si la cabana descoberta es troba a Guissona o bé correspon al terme adjunt de Torrefeta i Florejacs. Les que encara es conserven en bon estat i per la seva localització incloem dins el terme de Guissona són les següents:

Cabana 1: de volta. Tant aquesta cabana com la número 2 es localitzen anant per la carretera que va a Ponts i abans del Km 16 s'agafa un trencall a l'esquerra. Per dins es troba es força mal estat ja que part de la teulada ha caigut i ha cobert quasi del tot la menjadora, que es localitza a la paret d'enfront l'entrada. La porta de fusta està mig trencada i a la paret esquerra es veu un espai quadrat que servia per deixar el menjar o alguna eina. Els murs són de pedres de diferents mides que al sostre es van tancant formant la volta. Amida més de 6 m de llarg i 2,5 m d'amplada interior. Per fora veiem una estructura inserida dins el marge i coberta de matolls, amb una façana orientada al sud i feta de pedres irregulars, amb porta amb llinda que té incisa la data de 1910, amb acabament en corba i ràfec de pedres llises per repel·lir que l'aigua erosioni la pedra de la façana.

Localització: LN 41° 47.972 - LE 1° 16.254

Cabana 2: situada al marge inferior de la cabana abans descrita, aquesta es troba totalment reformada. És de volta però no es pot accedir a l'interior. Per fora s'ha arreglat amb una petita taula i seients i les parets han estat rejuntades. També s'ha construït una xemeneia. La façana exterior fa 4 m i mig d'amplada i la llargada no es pot amidar ja que està inserida dins el marge i al voltant hi ha terra i matolls.

Localització: LN 41° 47.954 – LE 1° 16.276

Cabana esmentada amb el número 2, molt reformada

Cabana 3: La trobem agafant el primer camí a la dreta un cop ens hem desviat de la carretera L-313a i hem agafat la carretera que porta a Selvanera, abans d'arribar al Mas Ramon. Està abandonada i en força mal estat. Exteriorment sobresurt de la paret de marge enmig del seu traçat. Segueix la forma típica de murs de pedra de diferents mides, porta emmarcada per pedres ben treballades i en aquesta a la llinda veiem la data de 1911; com a particularitat, en un costat veiem una petita obertura a manera d'espitllera. La coberta és a dues aigües, amb matolls que hi creixen que fan que la construcció es confongui amb la natura que

Interior de la cabana número 3, on es pot apreciar la volta del sostre

l'envolta. Per dintre està plena de deixalles; al fons es pot veure l'antiga menjadora i a un costat l'espai on deixar el menjar/eines, etc. Les parets interiors són fetes amb pedres de mida considerable i arrebossat mentre que a la part de la volta les pedres són petites i més homogènies, tancant-se gradualment fins a la filera central que tanca la volta. Les seves mides són 5,2 m de llargada x 3,7 d'ample.

Localització: LN 41° 48.477 – LE 1° 17.169

Cabana 4: Des de Guissona agafem la carretera de Ponts (L-313) i passat el desviament de Guarda-sivenes agafem el primer trencall a la dreta i poc metres

més endavant trobem una cruïlla, i ens desviarem a l'esquerra en direcció al poble. De seguida es veu la cabana, exempta però inserida dins el terreny que cobreix part dels murs laterals i de la part posterior. La façana i el poc que podem veure dels murs restants deixa veure un bastiment de pedres de diferents mides, algunes força grans, col·locades heterogèniament i unides amb pedres petites que les encalquen. A la llinda de la porta la data de 1905, mentre que els brancals són fets amb pedra ben treballada posada al llarg i través; un ràfec de lloses primes ajuda a que l'aigua no s'escorri per la pedra, erosionant-la. A la banda esquerra de la porta una petita obertura a manera d'espitllera. La coberta està tapada per la vegetació, fent que quedi totalment integrada dins el seu entorn. La porta d'entrada està tancada.

Localització: LN 41° 48.827 – 1° 16.234

Cabana 5: Situada a mà dreta de la carretera que va de Guissona a Ponts, molt a prop ja del terme de Torrefeta i Florejacs. Construïda de forma aïllada dins el tros, la seva façana presenta pedres força irregulars i estan col·locades sense cap ordre, ni tan sols les pedres més treballades de les cantonades i les que emmarquen les portes presenten una certa regularitat. D'aquesta façana tan sols cal destacar la pedra que fa de llinda que, enlloc de ser rectangular com la majoria, té forma trapezoïdal i a la banda inferior forma un arc escarser. Per sobre de la façana, un ràfec de pedres estretes sobresurt de la mateixa a fi de protegir-la de l'aigua de pluja. La resta de façanes presenten pedres més regulars, situades formant filades. La coberta de volta, externament amb vegetació original que servia per fixar la terra.

L'interior està força malmès. De l'antiga menjadora, situada al fons de la cabana, tan sols queden els dos suports de pedres que devien sustentar-la; ara trobem estris i fusta diversa. La coberta de volta es veu reforçada amb morter en alguna de les filades de pedra.

Localització: LN 41° 47.259 – 1° 16.281

Cabana Mas d'en Porta 1: Amagada en un marge, situada entre arbres i matolls, es troben les restes

Façana principal de la cabana 5. Com es pot veure, tan sols destaca la pedra que fa de llinda, que presenta forma trapezoïdal i arc escarser

Prototip de cabana de pagès a la Segarra, amb porta amb llinda i pedres ben tallades emmarcant-la i també a les cantonades, ben inserida dins el paisatge i amb la teulada coberta amb vegetació pròpia

d'una antiga cabana que actualment ha perdut el sostre. Com que l'interior està ple de restes de pedres i matolls es fa difícil mesurar-la, però tindria una llargada d'uns 4,57 m de llargada per 3,6 d'amplada. Els murs que resten dempeus són fets amb pedres irregulars.

LOCALITZACIÓ: LN 41° 47.839 – LE 1° 14.304

Cabana Mas d'en Porta 2: Situada dalt un turó a la part posterior del mas, agafant l'antic camí a Guissona i camp a través, a l'esquerra del camí, es troba la cabana. L'interior és de volta apuntada, amb fileres de pedres cada cop més estretes a mesura que s'apropen al centre; al fons es veu la menjadora pels animals i està ple d'antics estris, palla i altres deixalles. Fa una 5,5 m de llargada per uns 2,7 d'amplada. L'exterior està construït amb pedres de diferents mides falcades amb d'altres de més petites. Un ràfec de lloses primes recorre el perímetre de la façana a fi que l'aigua de la pluja no llisqui pel seu mur. Les herbes cobreixen el sostre.

Localització: LN 41 47.512 – LE 1° 14.416

CONTEXT HISTÒRIC

Aquest tipus de construcció servia al pagès per resguardar-se ell i els seus animals, les mules, de les inclemències meteorològiques i també per tenir un lloc on poder descansar. El seu origen és incert, ja que no es té cap referència documentada; estudiosos del tema han elaborat diferents teories i alguns autors creuen que podrien haver-les introduït els àrabs ja que al Pròxim Orient trobem construccions similars, per d'altres com Joan Rubió l'origen és totalment mediterrani i un tercer grup creu que es tracta de la translació del model constructiu del celler de volta de les cases de pagès.

La seva expansió a Catalunya es va produir entre finals del segle XVIII i mitjans del segle XIX. A finals del setcents es posaren a conrear noves terres i la venda de terres improductives per part dels senyors, associat a un important creixement demogràfic, però va ser al segle XIX, amb la desamortització, que encara es priva-

litzaren més terres i el pagès conreà extensions cada cop més allunyades de casa que feren que la construcció de cabanes tingués una forta embranzida, fins que a la meitat del segle XX l'arribada dels tractors va anul·lar la seva utilitat i moltes s'han anat destruint per deixadesa o perquè molestava al pas del tractor.

La seva construcció començava amb uns petits fonaments a partir dels quals s'aixecaven les parets laterals fins arribar a l'arrencada de la volta; l'espai que quedava entre les parets s'omplia de terra que s'amuntegava fins a l'alçada volguda i llavors se li donava la forma de volta, que es cobria col·locant filades de pedra alternativament a cada costat i a la filada que cloïa la coberta es tallaven les pedres a mida i s'estrebava a cops de mall o martell, introduint les falques per les juntes fins que s'aconseguia la total immobilitat. Les parets laterals, que normalment es construïen amb pedra d'inferior qualitat que a la volta, també es reforçaven a fi de contrarestar l'empenta de la volta. Seguidament es buidava la terra de l'interior de la cabana i s'aprofitava per cobrir la volta exteriorment amb xerri i lliris plantats, les arrels dels quals donaven consistència i impedièren que la terra se n'anés amb la pluja. Es rematava amb la col·locació d'una filera de lloses al llarg per tot el perímetre de la façana a fi que l'aigua no llisqués per aquesta. Per últim es construïa la façana i la part posterior, encara que motes vegades un marge o un desnivell del terreny feien aquesta funció.

L'espai interior d'aquestes construccions manté una temperatura regular durant tot l'any; les parets tenen una amplada de dos o tres pams i al seu interior acostumava a fer-se forats més o menys quadrats per poder deixar els aliments. També poden incorporar altres elements com la menjadora pels animals, cisterna, foc de terra, o lloc per dormir, i excepcionalment algun deso.

De cabanes de volta se'n troben per moltes comarques catalanes, des de la Noguera fins a la Terra Alta i de la Segarra a les Garrigues, amb un mateix esquema bàsic però amb les seves particularitats estructurals a cada zona.

En aquesta fotografia podem veure clarament com les cabanes queden totalment integrades en el paisatge

NOTES COMPLEMENTÀRIES

Com ja s'ha explicat, la finalitat de la cabana era fer d'aixopluc del pagès, tenir un lloc on descansar, menjar, resguardar-se del mal temps o guardar les eines ja que durant els segles d'expansió d'aquest tipus d'arquitectura, les terres a conrear cada cop quedaven més lluny del poble o del mas i el pagès sortia pel matí i ja no tornava fins al vespre.

Les cabanes poden ser exemptes o bé poden estar construïdes aprofitant un marge, però sempre quedant integrades dins el paisatge. El material utilitzat, com en les parets de marge o en les cases, són les pedres que es trobaven a prop; a més, la vegetació que les envoltava i que cobria la teulada les convertia en un element més del territori.

Malauradament durant molts anys han estat poc valorades i s'ha deixat que s'anessin deteriorant, però des de finals del segle passat han sorgit veus que s'han dedicat al seu estudi i recuperació, fent que actualment se les consideri part del patrimoni del país.

BIBLIOGRAFIA

- DIVÍ, M. del Carme, *Inventari del Patrimoni Arqueològic, Arquitectònic i Artístic de la Segarra. Estaràs*, vol IV. Hostafrancs 2002, ps. 89-90.
- GARGANTÉ, Maria – OLIVA, Jordi – ROS, Josep, *Inventari del Patrimoni Arqueològic, Arquitectònic i Artístic de la Segarra. Sanaüja*, vol I. Hostafrancs 1998, ps. 95-97.
- LOSCOS, Vicenç, *Les cabanes de volta de l'Urgell i la Segarra, "Urtx"* núm. 1. Tàrrrega 1989, ps. 161-172.
- LOSCOS, Vicenç, *Barraques i cabanes*, dins *1r Curset d'Estudis sobre Arquitectura Popular Segarra-Urgell*. Lleida 2001, ps. 59-70.
- LOSCOS, Vicenç, *La petita arquitectura de l'entorn*, dins *1a Trobada d'artistes a Les Pallargues. La Segarra i l'Urgell com a font i marc de creació*. Les Pallargues 1994, ps. 13-18.
- MARTÍN, Fèlix – SERRA, Ramon, *Les construccions de pedra seca a la comarca de les Garrigues*. Lleida 1991, ps. 61-98.
- MORA, Josep, *L'arquitectura popular dins Els Plans de Sió. Aproximació a la geografia, la història, els costums i l'art*. Lleida 1990, ps. 222-225.
- PONS, Lluís, *Les cabanes vistes per un pagès*, dins *1r Curset d'estudis sobre l'Arquitectura Popular Segarra-Urgell*. Lleida 2001, ps. 107-109.
- SERÓ, Jordi – PLANA, Germà, *Catàleg de masies i cases rurals susceptibles de recuperació o preservació*. Guissona 2007.

CABANA DEL "KREMLIN"

Nucli: Guissona

Distància des de Cervera: 14 Km

Accés: Carretera i camí sense asfaltar

Indret: Des de Cervera agafar la L-311 que porta a Guissona i just passada l'entrada sud, a mà esquerra de la carretera i tocant-la,

s'alça la cabana

Localització: LN 41° 46.296 – LE 1° 17.094

Tipologia: Cabana

Època: Primers del segle XX

Estil: Popular

Estat de conservació: Dolent

Interès: Baix

UTILITZACIÓ

Original: Agrícola/Cabana

Actual: En desús/Element d'interès arquitectònic

DESCRIPCIÓ TIPOLÒGICA

Es tracta d'un edifici peculiar que fou construït a primers del segle XX per la família Mercadé com a cabana agrícola, en la qual guardaven els estris que necessitaven pel conreu de la vinya que llavors conreaven en els terrenys adjacents. Està situada al costat d'una cisterna.

Aspecte que ofereix actualment

Segons l'actual propietari, a la família sempre se l'ha conegut amb el renom de "Kremlin" per la curiosa forma arquitectònica que se li donà, i la vinya porta el mateix nom.

Està feta amb maó i té forma poligonal, amb diferents espais rectangulars formant entrades i sortides, i uns característics "pinacles" que cobreixen l'espai. Unes petites obertures rectangulars a les façanes il·luminaven l'interior. Està en força mal estat i sembla ser que afectada per la carretera.

AIXOPLUGS, CABANES I MARGES A GUISSONA

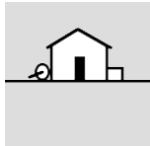

Nucli: Guissona

Distància des de Cervera: 18 Km

Accés: Camí sense asfaltar

Indret: Sortim des de la Fonteta que trobem en el camí de Guissona a San Guim i tirem cap a terres de Cal Mestret

Tipologia: Cabana
Època: Primers del segle XX
Estil: Popular
Estat de conservació: Dolent
Interès: Baix

UTILITZACIÓ

Original: Agrícola/Cabana
Actual: En desús/Element d'interès arquitectònic

DESCRIPCIÓ TIPOLÒGICA

La fotografia ens mostra una d'aquestes escales situades en la paret de marge, així com l'entrada a un dels aixoplucs situats en el seu interior

Conjunt de dos marges contigus. Els primer, situat en un pla superior, comença a la localització LN 41° 46.600 – LE 1° 18.475. Està en força mal estat ja que les pedres estan caient en més d'un sector; destaca per dues petites cabanes construïdes dins el mateix marge, amb una paret d'entrada que oscil·la amb un gruix màxim de 1,4 m i que oscil·la entre els 0,85 x 1,10 m, suficient per encabir-se una persona-hi en cas de mal temps o qualsevol altre imprevist, amb bigues de fusta. També destaca en aquest marge la col·locació, en dife-

Aquesta cabana destaca per estar situada al final d'un marge, per l'amplada de la seva façana i per la irregularitat de les pedres amb què està construïda

rents trams, d'unes pedres que sobresurten a manera de graó formant una escala per accedir al marge superior.

Aquesta mena d'escala també la trobem en el marge inferior, que també està en molt mal estat per la caiguda de pedres en alguns trams. Aquest marge destaca perquè al seu final, en la localització LN 41° 46.602 – LE 1° 18.599, es situa una cabana, tancada amb una porta metàl·lica emmarcada per pedres de major qualitat que la resta, de molta amplada, construïda amb pedres de mida molt desigual, que exteriorment presenta les mateixes característiques que totes les cabanes d'aquesta zona.

NOTES COMPLEMENTÀRIES I BIBLIOGRAFIA

Consultar fitxa de les cabanes de Guissona.

CABANA DE L'ERA DE GUARDA-SI-VENES

Nucli: Guarda-si-venes
Distància des de Cervera: 18 Km
Accés: Camí asfaltat
Indret: Sortint per Guissona nord agafar la L-313 en direcció a Ponts; a mà dreta trobem la sortida a Guarda-si-venes i un camí ens porta

fins al nucli urbà

Localització: LN 41° 48.606 – LE 1° 16.410

Tipologia: Cabana
Època: Finals segle XIX - Primers segle XX
Estil: Popular
Estat de conservació: Bo
Interès: Baix

UTILITZACIÓ

Original: Agrícola/Cabana
Actual: En desús/Element d'interès arquitectònic

DESCRIPCIÓ TIPOLÒGICA

Cabana que hom localitza a l'entrada del poble

Es tracta d'una cabana que està situada en el nucli urbà de Guarda-si-venes., a l'entrada del poble, enfront d'uns coberts que per la data de la llinda corres-

ponen a finals del segle XIX, i actualment entre dues cases que semblen modernes.

És de planta gairebé quadrada, feta amb pedres de diferent mida però força ben alineades, unides amb argamassa, però restaurada recentment amb morter, en els junts. La porta és de metall i al mur dret té una obertura quadrada. La coberta amb vegetació. Una rajola de ceràmica la identifica amb el nom de la Cabana de l'Era. Té volta lleugerament apuntada i al fons, una cisterna. Es tracta d'una cabana d'estris.

Interior de la cabana de l'Era, propietat de Josep Condal, amb l'obertura i escales d'accés a la cisterna

Detall de la bassa. Tot just s'endevina la seva forma en la paret de pedres quasi bé amagades per la gran quantitat d'esbarzers i malesa que omple tant l'interior com la zona externa

mig trencada la canal i en part desapareguda sota la brossa i la vegetació. La bassa està plena d'esbarzers i vegetació que l'amaguen. Està abandonada i és difícil veure-la.

NOTES COMPLEMENTÀRIES I BIBLIOGRAFIA

Consultar la fitxa de les cabanes de Guissona.

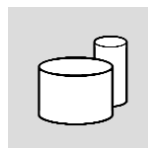
BASSA D'EN GRAU

Nucli: Guissona
Distància des de Cervera: 17 Km
Accés: Camí asfaltat
Indret: Des de Cervera agafar la L-311 fins a Guissona, des d'on continuarem per la L-313 direcció Pons i només passada la rotonda, poc

abans del km 16, a mà esquerra agafem el primer trencall que ens hi porta

Localització: LN 41 ° 47.782 – LE 1° 16.565

Tipologia: Bassa
Època: Segle XX
Estil: Popular
Estat de conservació: Dolent
Interès: Baix

UTILITZACIÓ

Original: Agrícola/Recollida d'aigua
Actual: En desús

DESCRIPCIÓ TIPOLÒGICA

Es tracta d'una bassa el·líptica i la canal que ressegueix el marge on està situada, a través de la qual es recollia l'aigua de pluja que baixava dels pujolets del voltant, amb la qual s'alimentava la bassa.

Canal i bassa són de pedra, aquesta darrera feta amb pedres irregulars unides amb argamassa; uns graons permetien baixar fins al fons. La fondària podria ser d'uns 3 m.

Actualment canal i bassa estan en molt mal estat,